GAZETA KRAKOWSKA

Nro 27.

Z KRAKOWA DNIA 1. KWIETNIA 1812 Roku WE SRODĘ.

Z Drezna d. 17. Marca.

N. Król mianował nayłaskawiey taynego woiennego Radcę i taynego Referendarza, Barora Manteuffel, naywyższym prezesem rządu, a rządowego Radcę Schmieden dyrektorem konsyftorza w Lübben.

Z Paryża d. 14 Marca.

W pałacu Elizeyskim wydany zoftał pod d. 12 b. m. naftępuiący wyrok:

Napoleon, Cesarz Francuzow, Król Włoski, &c. Na zdanie Nam sprawy o poftępowaniu P. Goffin, przełożonego nad kopalnią węgli Beaujonc, w departamencie Urty, poftanowiliśmy i ftanowiemy, co naftępuie:

Art. 1. P. Goffin mianowany ieft członkiem legii honorowey. 2. Wyznaczona mu ieft z dochodow legii honorowey pensya 600 fr. którą zacznie od 1go b. m. pobierać. 3. Nasz W. Kanclerz i W. Podskarbi maią zlecenie wykonać nimeyszy wyrok.

(Pod.) *Napoleon.*

Wyrokiem pod d. 8 b. m. w pałacu Elizeyskim wydanym mianował J. C. K. Mcść jeneralnym sekretarzem Miniftra handlowego i rękodzieł P. Conquebert-Montbret, referendarza przy radzie ftanu; wyrokiem d. 9 b. m. prefektem departamentu Jemmapes P. Laussat, prefekta morskiego w Antwerpii, a prefektem morskim w Antwerpii Barona Kersaint, kapitana okrętowego, i szefa poruszeń woyskowych w rzeczonym porcie.

Onegday były u dworu pokoie, potem grano na teatrze dworskim trajedyą Andromaka.

Wyrok d. 3 Marca w Pałacu Elizeyskim.

Napoleon, &c. Na zdanie Nam sprawy przez Naszego W. Sędziego, Miniftra sprawiedliwości, i po wysłuchaniu Naszey rady ftanu, poftanowiliśmy i ftanowiemy co naftępuie:

Art. 1. Lifty patentowe, które udzielemy ftosownie do Naszych wyrokow pod d. 26 i 28 Sierpnia 1811 bądź dla upoważnienia niektórych Naszych poddanych do przyięcia służby u obcego mocarftwa, bądź dla naturalizowania się w obcym kraiu, będą wielką pieczęcią ftanu opatrzone. 2. Wielka pieczęć przyciśnioną zoftanie przez Naszego Kuzyná, Xcia Arcykanclerza pańftwa, za uchwaleniem rady pieczęci. 3. Za rzeczoną pieczęć zapłacony będzie do kassy pieczęci tysiąc frankow. 4. Naszemu Kuzynowi Xciu Ar-

cykanclerzowi, i W. Sędziemu polecamy uskutecznienie, ile którego się tycze, niniejszego wyroku, który wciągniony zostanie do dziennika praw.

(Pod.) *Napoleon.*

Uzupełniaią teraz telegraficzne liniie. Cesarz rozkazał pociągnąć daley te linnie i do linii z Paryża do Medyolanu i Wenecyi, dodana bydź ma poboczna liniia do Tulonu, tak żeby Cesarz z swoiego pałacu mógł poruszeniami flot swoich w portach Hollenderskich, Antwerpii, Breście i Tulonie kierować, razem im kazać wypłynąć i w kilka chwil mieć wiadomość o uskutecznieniu swoich rozkazow.

Na teatrze w Bordeaux graią teraz sztukę *Człowiek o trzech twarzach* (naśladowanie z Abelino wielkiego rozboynika w Wenecyi) z którey zrobiono Melodramma. Grano ią z tak wielkim poruszeniem i podobieństwem do prawdy, iż aktor, który miał bydź przebity pchnięty aktualnie w piersi i niebezpiecznie skaliczony został.

Z pod Alikantu oczekuiemy wkrotce ważnych doniesień. Wiemy bowiem, że Xże Albufery, Marszałek Suchet, podstąpił iuż pod tę twierdzę i część iego woysk podchodzi aż pod Kartagenę. Spodziewamy się, iż oba te miasta ieszcze przed wielkanocą poddać się muszą. Kartagena nie iest tak warowną, iak Alikante.

Znaczna kolomna jeńcow Hiszpańskich przybyła d. 28 Lutego do Tarbes, skąd pod zasłoną idzie wgłąb kraiu.

Angielski statek zapędził wiatr pod brzegi Bretteńskie, a penisze Francuzkie zniewoliły iego kapitana zawinięcia do portu.

Z Londynu d. 4. Marca.

Jeden exemplarz dzieła drukowanego przed 4 latami pod okiem P. Percewal i zawieraiącego rapport kommissarzy, maiących zlecenie zdać sprawę o postępowaniu Xżny Wallii, kupiony został w tych dniach za 2000 f. szt. Inne exemplarze sprzedane dawniey zostały po 500 f. szt. Nie iest rzeczą niepodobną, żeby kto po zniszczeniu tego dzieła przez P. Percewal nie kazał go przedrukować i czasami, dla lepszey sprzedaży, pokazuie po iednym exemplarzu. Coż może znaydować się w dziele, które P. Percewal kazał drukować, a dziś tak troskliwie chce zniszczyć?

Deputacya od kupcow z Birmigham udała się d. 2 b. m. do P. Percewal, dla przełożenia mu szkód, które to miasto poniosło z powodu gabinetowych rozkazow. Minister przyiął tę deputacyą w obecności P. Rose. Przystał, że handel na tem cierpi, ale nie chciał uczynić nadziei, która stałaby się iuż bezskuteczną.

W sobotę nadeszły z Jamaiki listy i gazety do 20 Stycznia. Rządca tey wyspy wydał odezwę, w którey zabrania cudzoziemcom wysiadania do tey wyspy gdzie indziey, iak tylko w mieście Kingston. Nim dozwolono im będzie wyyśdź na ląd, kapitan okrętu, na którym się znayduią, musi zaprzysiądz przed kommissarzem policyi, iż każdy z nich ma wolnego właściciela poręczyciela, i że złoży 500 f. szt. rękoymii za swoie postępowanie pod czas bawienia na Jamaice.

List z Nottingham pod d. 2 Marca donosi: — Wczoray w niedzielę w mieście tuteyszem widzieć się dała nowa i poniekąd okropna scena. Stoiące tu woysko

assyftowało z bagnetami służbie Bożey, co nie mało zadziwiło mieszkańcow. Wczoray w wieczor nadszedł rozkaz, aby wszyftkie ftoiące tu huzary udały się niezwłocznie do Schefield, skąd wszyftkie woyska wyciągnęły i poszły do Huddersfield i innych mieysc, gdzie wielkie wybuchnęły zaburzenia.

W Norfolk zdarzył się d. 26 Lutego naftępuiący przypadek: Młody ieden officer morski znaczney familii pokłucił się z kupczykiem, i oba po zachodzie słońca udali się o milę od tego mieysca, dla zagodzenia poiedynkiem swey kłotni. Przybywszy na mieysce poiedynku, ftanęli o trzy kroki na przeciw siebie; na dany znak oba razem do siebie z piftoletow wyftrzelili i oba razem trupem padli. Sekundanci uciekli zaraz. Zwłoki obu tych nieszczęśliwych przywiezione zoftały do Norfolk i razem pochowane.

Jedno z pism tuteyszych zawiera naftępuiący lift z Palermo pod d. 29 Stycznia:

"Zaraz po przybyciu moim do tego miafta d. 12 b. m. opisałem ci w krotkości położenie rzeczy tuteyszych. Od tego czasu odmieniony zoftał rząd kraiowy. O dokładnych okolicznościach tego zdarzenia dowiesz się z urzędowego pisma, ktore poseł Angielski dworowi Londyńskiemu posłał. Pismo to powierzone zoftało byłemu sekretarzowi poselftwa, P. Douglas, który do Anglii powraca, a na iego mieysce P. Lamb ma tu przybydź.

"Mam honor przesłać ci dołączone tu pismo, z którego wyczytasz, że Król dla słabości zdrowia usunął się od zatrudnień rządowych i oddalił się na wieś z małżonką swoią. Wygnani Xiążęta są nazad przywołanemi. Naftępca tronu przybrał tytuł jeneralnego wikaryusza. Lord Bentinck dowodzi całą sycyliyską siłą pod nazwiskiem jeneralnego kapitana. Nakoniec ma bydź nowe minifteryum utworzone, które składać się będzie z samych Sycyliianow i znanych Lordowi Bentinck mężow. Oddział Angielskiego woyska ftanie w okolicach ftolicy, gdzie znaydować się będzie głowna kwatera. Jenerał Falarne zoftał dowodcą w Palermo. Sycyliianie zdaią się bydź z wszyftkich tych odmian bardzo kontenci, i od kilku dni przychodzą znacznieysi szlachta i officerowie Sycyliyskiego woyska do Miniftra Angielskiego, dziękuiąc mu za dzielne i mądre kroki, które przy tem zdarzeniu przedsięwziął. Jakoż spodziewam się, że poftępek iego na pochwałę Anglii zasłuży, i że iedno tylko w tey mierze będzie zdanie. Lord Bentinck poczynił potrzebne rozporządzenia, a dla poparcia swoich zamysłow, ściągnął oddział woyska do Malazzo, a sam miał d. 13 wsiąśdź na admiralski okręt; lecz nie przyszło do tego, bo na wszyftkie iego żądania pozwolono. Dziesięć dni iuż upłynęło, a nowe minifteryum ieszcze nie ieft mianowane; nie słyszałem nawet, żeby jeneralny wikaryusz obiął iuż królewską swoią władzę. Z resztą wszyftko tak spokoynie się odbywa, że nic dowiedzieć się nie można. Spodziewam się iednak, że przed odeyściem urzędowego pisma Lorda Bentinck nowe minifteryum ogłoszone nam zoftanie. — W tey chwili dowiaduię się, iż korweta Herald odchodzi iutro z pismami do Anglii; a maiąc liftow wiele ieszcze pisać,

przymuszony iestem do zakonczenia tego. Od wczoraysza nic ieszcze o wybrać się maiących ministrach nie oznaymiono; słychać tylko, iż Belmonte, ieden z wygnanych Xiążąt, znaydować się ma na czele nowego ministeryum, i uważam go iako nayzręcznieyszego męża na takowy urząd. Codziennie oczekuiemy pułkow Angielskich 10go, 21go, 81go i 3go Niemieckiego, które około stolicy rozciągną kordon. W tey chwili stawiaia na Molo koszary dla części tych woysk. Sycylianie cieszą się bardzo z tego środka. Naybardziey obawiali się Neapolitańczykow, którzy mieli dotąd przewagę u dworu, i przed kilku dniami rozgłoszono śmieszną wieść, iż wszyscy znayduiący się tu Anglicy uwięzionemi bydź maią. — Jenerał Falarne iest drugim w dowodztwie po Lordzie Bentinck w stopniu marszałka polnego. Wczoray powrocili tu wszyscy wygnani Xiążęta. Cofniono także podatek ieden od sta, który tak był obmierzły ludowi. Mieliśmy tu przez 48 godzin okropną burzę; wszystkie stoiące w zatoce okręty woienne zerwane zostały z kotwic; ieden z naszych brygow musiał maszt odciąć; dwa przewozowe statki rozbiły się; liniiowy okręt Neapolitańczyk o 74 działach zerwał się z kotwic i wielką szkodę w flocie poczynił. Oto są wszystkie nowiny, które w Sycylii mamy. — *Dopis.* Zapewniaią, że Xże Cassero, bardzo mąż szanowny, mianowany został sekretarzem stanu; domyślam się, że inne mianowania ogłoszone zostaną za nadciągnieniem woysk przed stolicę. Jeżeli przed odeyściem okrętu do Anglii zaydzie ieszcze co, nie omieszkam ci donieść. „

Z Neuszatelu 2 Marca.

Xiąże Neuszatelski wydał ustawę, którey treść taka:

My Alexander, &c. &c. zważywszy, iż powinności nasze ku Napoleonowi Cesarzowi obowięzuią nas do odwołania poddanych naszych zostaiących w służbie iakiegożkolwiek mocarstwa, któreby wiodło woynę z Francyą, postanowiamy: — "Każdy mieszkaniec Xięstwa Neuszatelskiego, zostaiąc w służbie Anglii lub innego mocarstwa wiodącego woynę z Francyą, odwołuie się, a to żeby powrócił do oyczyzny na d. 1 Stycznia 1813, ieżli iest w Europie, ieżli za Europą, na 1 Stycznia 1815, nareście, ieżli za Przylądkiem dobrey nadziei i w Indyach - Wschodnich, na 1 Stycznia 1817. „ (Tu następuią przepisy, według których uchybiaiący tey ustawie będzie ukarany utratą maiątku.) — "Na przyszłość żaden Neuszatelczyk nie będzie mogł weyść w obcą służbę bez wyraźnego pozwolenia Xiążęcia pod karą utraty maiątku i praw obywatelstwa. Pozyskuiący to pozwolenie maią powrócić do oyczyzny, skoroby mocarstwo, u którego za pozwoleniem przyięli służbę, rozpoczęło woynę z Francyą, a to pod powyższemi karami. „ — Działo się w Neuszatelu d. 27 Lutego.

Z Bostonu (w Ameryce) 20 Stycznia.

Handel Chiński przez Makao bardzo wielkiey doznał zmiany w latach ostatnich, a z Ziednoczonemi stanami Ameryki zakwitnął w stosunku upadku handlu narodow Europeyskich. W każdey porze roku zawiia corocznie do Chin około 50 okrętow z północney Ameryki, które po większey części przywożą futra, równie pokupne w Chinach iak bawełna,

cyna i opium. Przychodzi także nie mało okrętow z północney Europy, a te przywożą pieniądze, lub wodkę Francuzką, rum, wina i co potrzeba do budowy okrętow, a biorą nawzaiem nankin, porcellanę, zwłaszcza herbatę, która tak się stała powszechną w północney Ameryce, iak w Anglii.

Amerykanie, biegli żeglarze, maią mniey maytkow na swoich okrętach, nierównie mnieyszych od okrętow innych narodow handluiących z Chinami. Okręty te dobrze zbudowane prędzey płyną od wielu woiennych okrętow. Niektóre zawiiaią do Kantonu i powracaią ztamtąd w 10 miesiącach. Anglicy wiele szkoduią na tem, że handel ich herbatą, za którą biorą w zamian towary, nie iest tak znaczny, aby wyrównał wprowadzanym przez nich towarom; dla tego kompaniia Wschodnio-Indyyska musiała iuż upomnieć się o 5 miliionow piastrow, których kompaniia Chińska nie mogła wypłacić. Nadto, rząd Chiński iest roziątrzony przeciw Anglikom, i wcale im nie dowierza, a to z przyczyny, iż chcieli zaprowadzić swoią załogę żołnierską do Makao, własności Portugalskiey.

Z Stutgardu d. 5 Marca.

Od dnia 1 b. m. do wczorayszego przeiechali tędy Kapitanowie Zalewski i Szeptycki, goniec Francuzki Laurent z Francyi, i goniec Françuzki Gaudin ze Stambułu do Paryza.

Z Medyolanu d. 4. Marca.

Od roku 1802 do 1 Stycznia 1811 roku wydatki królestwa Włoskiego wynosiły 770 mill. 480,613 lirow, a przychod 754 mill. 754,779 lirow. Na coż te 770 milliionow lirow użyte były w czasie dziewięciu rzeczonych lat? Może kto pomyśli, iż służyły tylko na zastąpienie zwyczaynych wydatkow. Lecz nie tak było. Większa część tey summy obrocona była na ustalenie pomyślności i świetności królestwa Włoskiego. Pod czas zebrania się konsulty w Lyonie woysko królestwa wynosiło 15,000 piechoty i 1800 jazdy. Teraz liczy 63,000 piechoty i 9000 jazdy, które ubiegaią się w waleczności z starem żołnierzem Francuzkim. Pierwsze iego urządzenie wymagało naymniey 40 mill. Niemniey znaczney potrzeba było summy do postawienia w stanie obrony twierdz, założenia ludwisarni, wystawienia koszar i przysposobienia potrzeb woiennych. Okręty woienne, które w porcie Weneckim wybudowano lub ieszcze buduią, kosztuią także do 20 mill. Gościniec przez górę Simplon, który łączy Francyą z Włochami, kosztował 5 mill. Wspaniały kanał łączący Ren z rzeką Po i spławny kanał pawiyski kosztowały także kilka milliionow. Na zaprowadzenie trybunałow, urządzenie więzień i domow poprawy wydano do 6 mill. Mennice w Medyolanie, Wenecyi i Bononii znayduią się w iak naylepszym stanie. Do 1go Stycznia r. b. wybito w nich do 7 mill. lirow monety złotey, przeszło 60 mill. srebrney i bardzo wiele zdawkowey.

Z Magdeburga d. 20. Marca.

Uroczystość urodzin N. Króla Rzymskiego, który dnia dzisieyszego ukończył pierwszy rok życia swego, oznaymioną tu została wystrzałami z dział. Załoga odprawiła na rynku wielką paradę.

Gazeta nasza zawiera następuiące oznaymienie: "Uwiadomiam mieszkańcow tego miasta i iego przedmieściow, że twierdza Magdeburg wyrokiem N. Cesarza i Króla pod d. 2 Lutego ogłoszoną została w stanie oblężenia. Władze administracyyne zaprzestaną przeto wydawać paszportow i kart bezpieczeństwa, które z rozkazu Jenerała dywizyynego i Rządcy, Michaud, wydawane odtąd będą przez Jeneralnego kommissarza Schultz i kommissarza woyskowego Pfesdorf. W Magdeburga d. 2 Marca 1812.

Prefekt departamentu Elby,
Schulenburg.

Z Wiednia d. 14. *Marca.*
(*Z Gazety Berlińskiey.*)

W wigiliią uroczystości urodzin N. Cesarzowey, Hrabina Thurn, z domu Sinzendorf, upoważniona od przełożoney towarzystwa szlachetnych dam rozdała pomiędzy 142 kalekow i pomiędzy ubogie żołnierskie dzieci domu inwalidow w Wiedniu 200 złr. w rewersach.

Minister skarbowy Hrabia Wallis wyzdrowiał iuż z żołciowey gorączki i zaczena z swoim sekretarzem pracować.

Z Turczech donoszą co następuie: Teraźnieysza kampaniia między Turkami i Rossyanami zdaie się, że będzie żywsza, niżeli przeszłoroczna. Porta chce nie tylko Wołoszczyznę i Multany, ale i Krym odzyskać, którego utratę zapomnieć ieszcze nie może. Jenerał Xże Richelieu dowodzi w Bessarabii i na półwyspiu krymskim, gdzie przeciw napadowi Turkow potrzebne czyni przygotowania. W. Wezyr obwarował tey zimy tak daleko Ruszczuk, iż może długie oblężenie wytrzymać. Tworzą się trzy Tureckie woyska; iedno pod Widynem, drugie pod Szumlą, a trzecie pod Ruszczukiem. Ostatnie uważane iest iako środkowe i dowodzi nim sam W. Wezyr. — Jenerał Langeron dowodzący woyskiem Rossyyskim pod czas słabości Naczelnego jenerała Kutuzowa, obieżdża teraz stanowiska woyskowe na lewym brzegu Dunaiu, ćwiczy woyska, ogląda twierdze i czyni przygotowania do tego roczniey kampanii. — Podług doniesień z Zemlina odebrał Serwiański senat kilka listow od Jenerała Langeron, które dały powod do wielu naradzeń z Naczelnikiem Czerny. Mowią, iż wszyscy zdatni ludzie do noszenia oręża w Serwii wezwanemi zostali do stawienia się pod karą śmierci za pierwszym rozkazem na przeznaczone mieysce. Obawiaią się bowiem w Serwii powszechnego attaku z strony Turkow, którzy nietylko pod Widynem, ale i w Bosnii licznemi kupami się zgromadzaią, dla czego maiętnieysze familiie wynoszą się ciągle do Węgier. Z Wołoszczyzny uciekaią podobnież całe familiie do Siedmiogrodzkiey ziemi i do Temeswarskiego Banatu. — Tureccy pełnomocnicy oświadczyli na kongressie w Bukareście, że Porta na żadne odstąpienie kraiow nie zezwoli. Pełnomocnicy Rossyyscy wzięli to w początkach za groźbę dla uzyskania korzystnieyszych warunkow pokoiu. Ale gdy przekonali się o prawdzie, wypowiedzieli nagle rozeym i rozpoczęły się na nowo nieprzyiacielskie kroki, które w krotce rozciecz przerwała.

Arcy Xże Jan podał dla obiaśnienia

dawney jeografii i hiftoryi wewnętrzney Auftryi naftępuiące pytania do rozwiązania: " Do którego pańftwa należały pod Karlowingami Karentya i Styrya? pod iakiemi nazwiskami i w iakich granicach? Jaką miało rozległość Xięftwo Karentyi będące nayprzod pod Saskiemi, potem Welskiemi i Zeringskiemi Xiążętami, po których naftąpiły dynaftye Eppenftein z Mürz i Sponheim-Ortenburg z Lawanthale? Jak daleko przytykała do co raz wąższego i mnieyszego Xięftwa Karentyi Marchia Turingskiey Ulryki, Papponow, Starkhande, Günther i Pielgrzymki Hohenwart, potem Marchiia Styrii Traungau Ottokarow, którzy rozpoftarli się w kraiu poniżey Ensy aż za Dunay? O ciągłem powiększaniu się i jenealogii Ottokarow potrzebna ieft z resztą iak naydokładnieysza wiadomość. „ Rozwiązanie tych pytań nadesłane bydź ma Arcy Xciu Janowi do Wiednia naypoźniey do 1 Liftopada 1813. Nagroda za rozwiązanie tych pytań ieft 60 czer. złotych, a 10 czer. zł. za pismo, które naybardziey zbliżać się będzie do pisma, któremu przyznana zoftanie nagroda.

Feldmarszałkowie porucznicy Mayer i Siegenthal poiechali do Lwowa.

N. Cesarz ma z Czech udać się do Drezna, gdzie niewielki orszak towarzyszyć mu będzie.

Z Bukareftu d. 29. Lutego.

Nadeszło tu teraz dokładne doniesienie o wyprawie Jenerała Liewen z Galaczu na prawy brzeg Dunaiu. Połączył on załogi z Braiła i Ismaiłowa i ftoiące tam pułki kozakow i poftąpił przez Matschin do Babadaghi i Deli Hadschi Kioy. Nie było w tych okolicach żadnego Tureckiego woyska; przedsięwzięcie więc iego zdawało się tylko zmierzać do zabrania przybyłych od nieiakiego czasu do domow Tureckich żołnierzy. Ale że ci wszyscy uciekli, a Dunay groził zruceniem lodu, Jenerał Liewen powrocił zatem w kilka dni nic nie zrobiwszy na lewy brzeg Dunaiu.

Mowią, że Jenerał Tuczkow wtargnął z innym korpusem przez Mankala aż do Kawarna, zabrał cokolwiek jeńcow i nie mało bydła i żywności zdobył.

Jenerał Langeron przybył tu d. 27 z Giurgewy. Przy iego ftamtąd odieździe Dunay nie był iuż do przebycia. Lod ftał ieszcze w prawdzie na nim, ale wzmagaiąca się woda znacznie go podniosła.

Przybyły z Peterzburga goniec przywiozł Jenerałom Langeron, Sass i Essen krzyże S. Włodzimierza 1wszey klassy w nagrodę położonych przez nich zasług w oftatniey kampanii.

D. 4 Marca. — Tureccy pełnomocnicy zoftaią ciągle ieszcze bez wiadomości z Stambułu. Przed kilku dniami przybył tu posłaniec od ftarego Czapana Oglu do iego syna, co dało powod do pogłoski, że nadbiegł goniec od dywanu. Czapan Oglu posłał swoiemu synowi 1000 piaftrow, które ten zaciągnął był w Bukareście dla utrzymania swoiego korpusu. Posłane z Rusiwede do Multan woyska Czapana Oglu odebrały rozkaz zatrzymania się w drodze i rozłożone zoftały w pobliskości Fokszan, a officerowie ftoią w Fokszanach. Dowodca ich posłał im znowu przed kilku dniami na utrzymanie się

15,000 piastrow, które u tuteyszych kupców zaciągnął, którzy mu chętnie pożyczaią.

Nowo mianowani Bojarowie dywanu tuteyszego wykonali onegday przed Senatorem Milaszewiczem przysięgę wierności, a nazaiutrz przedstawionemi przez niego zostali Naczelnemu wodzowi Hrabiemu Kutuzow. Na mieysce przeszłorocznego Wetiera Samur-kasz, mianowany został westierem P. Warlam.

Naczelny wodź Kutuzow iuż przyszedł do zdrowia i pokazuie się znowu na mieyscach publicznych. Trudno, żeby które miasto, znayduiące się w tak niepewnem położeniu i tak blisko będące placu boiu, iak Bukarest, miało tyle mieysc do zabaw, a wszystkie zawsze zapełnione są ludzmi.

Z Jass d. 1 *Marca.*

Dywizye 10ta i 15ta, które tu niedawno nadciągnęły, odebrały nadspodziewanie z Peterzburga rozkaz, aby za Dniestr powrociły. Dywizye te dla długiey podroży maią bardzo wiele chorych i osłabionych ludzi.

Z Frankfortu d. 13 *Marca.*

Xże Solms, jenerał w służbie Pruskiey przybył tu wczoray.

Z Lubeki przebiegł wczoray tędy goniec do Paryża, a dziś dwoch Francuzkich gońcow z Drezna także do Paryża.

Z Peterzburga d. 6 *Marca.*

Znany Artysta, Radca stanu Martos, odkrył w tych dniach posąg Katarzyny II. który odlał w kolossalney wielkości dla sali szlacheckiego towarzystwa w mieście Moskwie. Wystawia on Katarzynę iako prawodawczynę; poruszenie prawey ręki okazuie, iż Monarchini łaskawie rozmawia z obecnemi, a w lewey trzyma zwinięte w trąbkę wydane przez siebie ustawy dla dobra ludu. U dołu siedzi orzeł z rozłożonemi skrzydłami, oznaczaiący Rossyą, trzymaiąc w iedney szponie piorun, w drugiey rozczkę dębową, którą na znak wdzięczności Rossyanow względem swey dobroczyńczyny u nog Imperatorowey składa.

Cywilny rządca w Grodnie, tayny Radca i Senator Łański otrzymał order Alexandra Newskiego.

Zona wieśniaka Ilimowa we wsi Kudrzewcu w gubernii Kaługskiey urodziła w święto trzech Kapłanow trzech synow, którzy otrzymali na chrzcie imiona trzech tych świętych Wasylego, Grzegorza i Iwana.

W Astrachanie w połowie zimy tak było ciepło, że pola zaczęły się zielenieć, a drzewa pompic.

Z Kopenhagi d. 16 *Marca.*

Aktor Kundsen, kawaler orderu Danebroga, oddał J. K. Mci znaczną summę 10,000 talarow, które dana na iego korzyść teatralna sztuka przyniosła, a które on dla ulżenia losu naszych jeńcow w Anglii przeznaczył.

Towarzystwo dobra Norwegii wyznaczyło 500 do 800 talarow za dokładną rozprawę o historyi naturalney Norwegii i 100 za dokładne opisanie gatunku ryb pod brzegami Norwegskiemi.

Podano tu proiekt dla zniesienia zbytku przy exportacyach i pogrzebach zwłokow.

DODATEK
DO Nru 27.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 1. KWIETNIA 1812 Roku WE SRODĘ

Z Wyszogroda d. 14 Lutego.

Wiadomo, iż naylepszy sposob wygubienia szczurow iest przez truciznę, lecz takowy sposob niebezpieczny, gdy otrucie w szpichrzach się staie. Mam przeto honor podać Publiczności pewny i doświadczony sposob wygubienia szczurow, bez naymnieyszego niebezpieczeństwa, a ten iest następuiący:

Trzeba zbierać kwiat Dziewanny (Königskertze) i świeżo takowy w te mieysca, gdzie naywięcey szczury przechodzą się, roztrząsać; a że szczury zapachu tego kwiatu nie cierpią, to natychmiast opuszczaią te mieysca, gdzie bywaią. Gdyby każdy mieszkaniec na wsi lub w mieście tego sposobu używał, to można z miast, wsi i wreście z całego kraiu wygubić szczury, i przez cały rok nie dadzą się widzieć w tych mieyscach. Każdy mieszkaniec więc może łatwo tych kwiatkow uzbierać tem łatwiey, gdyż dziewanna w Lipcu i Sierpniu w mieyscach piaszczystych obfito kwitnie, a corocznie powtarzać roztrząsanie tych kwiatow bądz samych, bądz ziela, iednakowy skutek sprawuie.

Przytem uwiadomiam Prześwietną Publiczność, iż dla wygubienia pluskiew nic więcey iak tylko oliwa się używa, tym sposobem, iż mieysca gdzie pluskwy bywaią, wysmaruią się oliwą, a pluskwy wyginą.

Szober, Aptekarz.

Rozmaite Wiadomości.

D. 4 Marca przybył Jenerał Francuzki Kellerman do Zurich, iadąc do Inspruka, a d. 8 Jenerał Francuzki, Baron Guiton, z swoim adjutantem z Hanoweru do Stuttgardu.

Od kilku tygodni idą znaczne transporty koni z rożnych części Szwaycaryi ku granicom wschodnim.

Podług listow z Wiednia pokazała się przy wyspie Tenedos na Archipelagu Angielska eskadra. Ponieważ przeznaczenie iey niewiadome, z rozkazu zatem Porty poczyniono zaraz w niższych Dardanelach przygotowania na każdy wypadek.

Podług gazety Badeńskiey przyiechali do Frankfortu Jenerałowie Francuzcy Lefevre, Alphonse i Legrand.

Niedawno wyszło w Paryżu tłumaczenie na ięzyk francuzki Kodexu kryminalnego Chińskiego. Oto są z niego niektóre wyiątki: Wszystkie kary podzielone są na cielesne, sromotne i śmierci. Kara śmierci iest troiaka: Uduszenie, ścięcie i porąbanie na 1000 sztuk, czyli śmierć nożowa. Ostatni rodzay śmierci dla tego

się tak nazywa, że skazany bywa rozmaitemi ostremi narzędziami porznięty, na których napisane iest nazwisko każdego członka, który ma bydź przerznięty i te kładą do zakrytego kosza i losem wyciągaią. Krewni skazanego przekupuią kata, aby naypierwey wyciągnął nóż, którym maią bydź piersi przebite. Rodzay ten śmierci iest bardzo rzadki i na zbrodnią tylko przeciw Majestatowi przepisany. Uduszenie iest przenoszone nad ścięcie, ponieważ w pierszym przypadku oddaią całe zwłoki krewnym, którzy ie uroczyście pogrzebać mogą; w drugim zaś należy głowa do rządu, który ią nasolić każe, i dla przykładu na widok publiczny wystawić. Wspólnicy zaboystwa, przechowuiący kradzież, nigdy iednaką karą nie bywaią karanemi, iak główny sprawca; ale ta zmnieysza się podług okoliczności aż do 4 stopni. Niewolnicy lub służący, którzy swoich panow okradaią, doznaią względow, iakie u nas nie są znane. Fałszywy oskarżyciel iest iako potwarca karany. Batog i kiy są głównemi narzędziami kar. Mądry prawodawca Chiński, którego powszechnem lekarstwem i cudownem berłem drzewo bambukowe iest, przepisał nawet długość, grubość i wagę tego zbawiennego narzędzia. Urzędowy kiy bambukowy powinien mieć 4 stopy i 5 calow długości, półtora cala grubości u góry, a ieden u dołu, od grubszego końca ważyć 2, a od cieńszego półtrzecia funta. Ustawa oznacza w tabelach miarę kar. Kto pomyli się w astronomicznych rachubach, dostaie 60 bambukowych kiiow na uczone plecy. Jeżeli lekarz przeymie laxuiącym lekarstwem Cesarza, tedy 100 kiiow są iego nagrodą. Tyleż dostaie kucharz, ieżeli zupę J. C. Mci przesoli, i ieszcze 50 w dodatku, ieżeli iey pierwey nie kosztował. Nadworny kuchmistrz, którego baczności uszedł ten występek stanu, odbiera prawem przepisaną karę; ale, że posiada wyższą od kucharza godność, zatem 80 kiiow tylko dostaie. Są ieszcze inne kary, iako: czworograniasty kloc, ważący około 33 funtow, maiący w środku dziurę, w którą kładzie się głowa, kaydany na nogi i ręce, stryczek, pałka. Ponieważ można się od cielesnych kar, płacąc za bambukowe kiie 400 do 1000 uncyy srebra, a nawet od stryczka okupić, zatem bogaty może ubogiemu naysroższe zadawać męki.

NAYWIĘKSZE STOPNIE MROZ. i CIEPŁ

Dnia 25 Marca 1812 .	— 3°, 2
— 26	. † 11°, 0
— 27	— 3, 2
— 28	— 4, 0

Dnia 30 *i* 31 *Marca* 1812.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	Przednie. Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Pośledni* Złp	gr
Korz: Przenicy	22	—	20	—	19	—
— Zyta	20	—	19	—	18	6
— Jęczmienia	18	—	17	—	16	—
— Grochu	—	—	—	—	—	—
— Owsa	10	—	9	15	9	—
— Jagieł	40	—	38	—	36	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—

DONIESIENIA.

Dnia osmego Kwietnia tysiąc ośmset dwunastego roku, Effekta w złocie, i srebrze, iako to: tabakierki, sztuka srebra topionego w sztabie, łyszki, grabki, lichtarze, miednica, taca, pokrywki od karafinek, i trzonki, w Krakowie przy ulicy Swieckiey pod liczbą 330 na drugim piętrze za gotową srebrną monetę z mocy wy-

roku Trybunału Cywilnego pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, dnia siodmego Grudnia tysiąc ośmset iedynastego roku zapadłego, sprzedawane będą. Wszyscy przeto chęć kupna rzeczonych effektow maiący dnia tego i następnych, w rzeczonym mieyscu od godziny dziewiątey do dwunastey przed południem, a od trzeciey do szostey po południu stawić się zechcą. Dan w Krakowie d. 27 Marca 1812.

Jan Nepomucen Franki, Komornik T. C. P. I. D. K.

Dnia 13 Kwietnia 1812 w Nagłowicach półtory mili od Miasta Powiatowego Jędrzeiowa w Departamencie Krakowskim leżących, wódki szumówki kilkaset garcy urzędownie we dworze zasekwestrowaney naywięcey daiącemu za gotową zapłatę sprzedawane będzie, o czem uwiadomiam publiczność. Dan w Jędrzeiowie dnia 21 Marca 1812.

Jan: Rzuchowski, Komornik Pow. Jęd: Depar. Krakow.

Na mocy Rezolucyi Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego dnia 14 mca Stycznia r. b. do liczby 72 Dziennika wydaney, niżey podpisany Kurator sądowy massy wierzytelney Nataniela Kluga kupca Krakowskiego i miasta Podgórza przy Krakowie, Wierzycieli, iako to: JP. Ignacego Hoffman kupca Wiedeńskiego, Sukcessorow W. Maryanny niegdy Jaworski, czyli ich Cessyonaryusza W. Wincentego Dembinskiego, Sukcessorow Kaźmierza niegdy Bontaniego Zygmunta Kluga, Krauth i Beneke kupcow Wiedeńskich, Sukcessorow Maryanny z Tomaszkiewiczow Czechowy, Jacka i Jadwigę, Syna i Córkę, czyli ich Opiekunow, Ur. Jakoba Maczynskiego kupca, i Karola Kryszkiera Obywateli Krakowskich, oraz Fiskusa Rządowego, niemniey Maryannę Notaniela Kluga małżonkę, iako i innych wierzycieli z Imion i Nazwisk nieznaiomych wzywa; aby przed Kommissyą w osobie JW. Michała Gostkowskiego Sędziego Trybunału Cywilnego I. Instancyi od Wysokiego Trybunału delegowanego w gmachu sądowniczym w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod liczbą 106 dnia 13 mca Kwietnia r. b. odbywaiącą się, o godzinie 3 po południu, osobiście bądź przez Pełnomocnikow stawili się, monita iakowe mieć będą, przeciwko Rachunkom przez Administratora Ur. Franciszka Dobrzyńskie złożonym (z wolnym tych każdego czasu w Kancellaryi przeyrzeniem) podali, oraz sposob Administracyi dalszey ułożyli, a nakoniec po odbytey iuż Likwidacyi Pretensyy swych Deputacyą z pomiędzy siebie dla attentowania Administracyi wybrali, i zarazem uwiadomia, że dla obrony nieprzytomnych lub niestawaiących Wierzycieli, końcem dopilnowania ich Praw, W. Jozef Borzykowski Patron przy tymże Trybunale będący wyznaczony iest. Dan w Krakowie dnia 3 Lutego 1812 roku.

Adam Ekielski, Patron Tryb C. I. Inst. Dep. kr. iako Kurator Sądowy.

Wydział Pol. Popraw. Bialskiey, uwiadomia ninieyszym Publiczność, iż nayprzod dnia 8 Marca r. b. przez wydarcie połapu z górnego piątra aresztu, aresztanci iako to: Tadeusz Bieniewicz o kradzież obwiniony, a dnia 9 Marca przez gwałtowne wyłamanie drzwi zewnątrz pieciu więźniow iako to: Stefan Filipowski, Jan Nowosald, Adam Pielecki, Jędrzey Korniluk i Mikołay Czyranowski, w kaydany będąc dobrze opatrzeni, wszyscy o znaczną kradzież oskarżeni, uciekli — Wzywa więc uprzeymie wszystkie władze woyskowe i Cywilne, aby tych złoczyńcow śledzić, a schwytanych do Wydziału Ciw. Pol. Popr. pod ścisłą strażą dostawić chcieli. Opisanie osob iest następuiące:

1. Adam Pielecki rodem z Rossyi, Ptu Zytomirskiego, wsi Raczyń zwaney, lat maiący 18, Religii katolickiey, wzrostu średniego, twarzy okrągłey, nosa miernego, ust małych, oczu siwych, włosów na głowie blad, mowi po polsku, w mundurze aresztantskim.

2. Stefan Filipowski, rodem z now. Rossyiskiey wsi Szomowka zwaney, lat maiący 33, Religii Rusko katol., wzrostu miernego, na twarzy ogromny, oczow siwych, ust dużych, włosow brunet, w sobie krępy, mowi po polsku.

3. Jan Nowosad, rodem z Deptu Lubelskiego, Ptu Zamoyskiego, ze wsi Motozowa, lat 40 maiący, Reli. katol., wzrostu słusznego, na twarzy tłusty, okrągławy, no-

sa miernego, oczow siwych, wąsow rudych, i włosow blad.

4. Mikołay Czyranowski, rodem z Deptu Siedleckiego, Ptu Radzyńskiego, wsi Bozwoli, lat maiący 24, Relig. katol., wzrostu małego, w sobie krępy, na twarzy biały i okrągły, oczow ciemnych, nosa małego, włosow blad, w sukmanie chłopskiey czarney i botach.

5. Jędrzey Korunilak, rodem z Ptu tuteyszego, miasta Terespola, lat maiący 18. Relig. Ruskiey, wzrostu słusznego, w sobie subtelny, na twarzy biały, ściągłey, oczow siwych, nosa zadartego, włosow blad, w mondurze aresztantsk. mowi po polsku.

6. Tadeusz Bieniewicz, rodem z Pawłowa Deptu Siedleckiego, Ptu Łosickiego, lat maiący 22, Relig. r. gr., wzrostu średniego, twarzy pociągłey, oczow siwych, włosow blad, w sukmanie i kożuchu starym. — W Biały d. 10 Marca 181

J. Kopecki. Dzieszuk.

List gończy, J. K. X. Mci Sąd Policyi Poprawczey obwodu Jędrzeiowskiego w Departamencie Krakowskim wzywa wszelkie władze, tak cywilne iako i woyskowe, aby Piotra Janowskiego okradzież obwinionego dnia 4 b. m. i r. z aresztu Policyynego miasta Miechowa zbiegłego pilnie śledziły, a wyśledzonego przytrzymawszy Sądowi tuteyszemu dostawić raczyły.

Opisanie osoby, Piotr Janowski lat 24 rodem z Kozienic, katolik, ma żonę Maryannę w Kozienicach zamieszkałą i rodzonego Oyca Woyciecha tamże zamieszkałego, okradzież obwiniony, wzrostu miernie wysokiego, twarzy pociągłey, dziobatey, oczow siwych w głowę zapadłych, Włosow ciemnych długich, ma na sobie płaszcz sukna koloru szaraczkowego stary, surdut granatowy, kamizelkę kolorową, raytuzy sukna szaraczkowego, pas skorzany szeroki, czapkę z baranka czarnego, z klapkami do podwiązywania, boty dobre. W Jędrzeiowie d. 13 Marca 1812 roku.

(Pod.) *Felix Piotrowski, Pods.*
Gertler, Pisarz.

Niżey podpisany Antoni Kłossowski Patron przy Trybunale Cywilnym pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, Massy krydalney Pawła Schöna Kurator ninieyszym Publiczności i chęć kupienia Kamienicy niżey wyszczegolnioney maiących uwiadomia, iż na dniu dwunastym Maia r. b. 1812 kamienica krydaryusza Pawła Schöna dziedziczna w Rynku Krakowskim pod liczbą 237 stoiąca, przez publiczną licytacyą w domu Rządowym w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod liczbą 106 będącym w czasie Sessyi Sądowey Trybunału Cywilnego pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego o godzinie dziesiątey ranney ku przedaży przez publiczną licytacyą podaną zostanie z niżey wyrażonemi warunkami.

1. Cena pierwszego wywołania będzie dwie trzecie części z summy 64357 złot. pol. 10 gro. z Ewaluacyi wynikaiącey summy 42904 zł. pol. 26 gr. $\frac{2}{3}$.

2. Kupiciel przyszły przeymie na kamienicy summy Widerkauffowe 17050 złot. pol. wynoszące.

3. Resztę summy z kupna po odtrąceniu Widerkauffow przypadaiącą winien będzie przez 3 lata to iest w trzech rocznych Ratach do Depozytu Sądowego z procentami po 3 od sta decursive składać.

4. Każdy chęć licytowania maiący złoży Vadium 10 część ceny pierwszego wywołania, to iest 4290 zł. pol. 14$\frac{2}{3}$ gr. — Gdyby zaś na terminie nikt chęć kupienia maiący nie stanął, tedy Ur. Kurator stosownie do Dekretu Nayiaś. Pana na dniu 26 Czerwca 1811 wydanym będzie żądał przysądzenia tey kamienicy w summie 42904 zł. pol. 26$\frac{2}{3}$ gr. to iest w $\frac{2}{3}$ częściach wartości Wierzycielom pierwszeństwo maiącym. Życzący sobie tę kamienicę nabyć maią się stawić na terminie wyżey wyznaczonym. Dan w Krakowie dnia 19 Marca roku 1812.

Antoni Kłossowski, Patron przy Trybunale Cywilnym pierwszey Inst. Dep. Kr